

מסורת הש"ס

(א) [נעיל פג:.] א געליג א:ח: כ"ג קטו. א נ"ל אלעזר ועי' חוריו גדרס"ג אלעזר בלא זייד וכן בפסקא דלקמן וכלל הסוגיא וכן געש"י דהכא אחר מקומות איהא דבי אלעזר: (ד) [נעיל עט:.] (ס) [נעיל פא:.] (ו) ס"א ל"ג (ז) [נעיל עט:.] (ח) געלי פ: תורה"ו וז סוף הדיובר כתבו דלר"ת ולי"ח גרסקין שלום מלכות וכו' והקושיה איז מהיה צמורה וכו', (ט) כ"ג נה: [נעיל ה:.] (י) (כ"ג פד:.) (יא) [דף פ.ה:] (יב) [כמוצות פ:.] (יג) [נע"ב:] (יד) [נעיל ה:.] (טו) דפוס"ר רנקן, (טז) ווינע' מוס' כמוצות מז. ומוס' דקושין יא. ד"ה הנהו:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואס ניסת וכו' דלר' מאיר הוולד ממזר (ולמאן דמוקי לה וכו' כמאה עדים דמי) תל"מ וי"ב י"ל הגה"ה הלא ממונ' דרש"ק (דף ג: ד"ה שלשה לקוח לפסי קד: (ב) ד"ה והאיכא וכו' געלי ני"ב דף עט ע"ב:

מוסף תוספות

א. לומר שהוא שלו. שט"ק. ב. כמו רשות מרעם, כי תשה ברעך משאת מאומה (דברים כד, י) תרגום ארי תרשה בחברך דרשות דעם. ערוך נעדר ט' ד. ג. וכיון דלא יצא הקול. מוס' כ"ב אב ע"ב ד"ה לפסים. ד. ולא חיישינן להכי. חת"ם דף שס (וועניץ' בתוס' י"ח פ' ע"א ד"ה עשה עמי ה. ופסיר ועטיר מן ערורי מלכא ומלכתא לא מישום צריך להחנות כדפרשית דבסתמא נמי הוי מקח טעות אלא. מוס' כמוצות נח ע"א ד"ה סטס. א. דלא אתני. מוס' הראש', ע"ש ער. א. דהא בגמ' פריך והאיכא נט קרח ומשני התם הוולד ממזר הכא הולד כשר ופרוך הניחא לר"מ וכו', והדר פריך [והאיכא] משום שלום מלכות ומקוץ לה כר"מ משמע דמורה ר"מ בהני ג' גיטין דהולד כשר. מוס' הראש' ע"ש ער מדר"ל בשם רש"י [אלא] אמר ר"ת דהכא היינו טעמא דהולד כשר דרך היה המטבע שלם, יפסול הולד בהני שלשה, ואע"ג דר"מ סבר וכתב היינו וחתם מי"ם כשר הולד בבית ידו ואין עליו עדים דבית שיהבעל עצמו כתב אין לך חתימה גדולה מזו. מוס' היינו ג: ע"ש ער. א. ודעל טעמא, אע"ג שהסופר אינו כותב בלא ציווי הבעל מי"ם דיבטן דרבימליך ביעל איהו ונתנו דוורקן לאשתה כיון שאינו חתום ואינו חושש עליו, והאשה מצאוה ומתחתה בו עד אחד, ועד אחד תוכל לשכור. מוס' הראש'.
ו. [ומתניתין בסופר שאינו מובהק, זו היא גירסת רבינו גנראל ופרוש, ומשמע דרב מכשר אפילו בסופר שאינו מובהק. מוס' הראש'.

פסקי רי"ד

של שטר מוכיח: ודלעיל לאפוקי מדבטא מיניה רבא

מרב נחמן היום אי את אשתי ולמחר אי את אשתי מהו פי' המורה אע"ג דרב גופיה פסק הלכה כר' יוסי בפי' ישי נוחלין (קלו).
הכא אמר לאפוקי מדר' יוסי משום דבטא לאפוקי נפשיה מפלוטותא ויש מי שאומר דהדר ביה מההוא ועקרה לדר' יוסי דלית הלכתא כותיה אף בשטרות ויש מי שאומר דלכתחלה לא עבדינן כר' יוסי ואי עבר כר' יוסי עבר ויש מי שאומר הלכה כר' יוסי בשטרות אבל לא בביתן.
והנכון בעיני שוהו העיקר שיחלוק יש בין שטרות לגיטין כדאמרו לעיל בפ' מי שאחזו (עב).
כמאי דהגן זה גיטין אם הלא אמר כלום אמר רב הונא וחולצות ולא מתיבתא ושקלין וטריין בה טובא ומסקינן דר' יוסי אמר ומנו של שטר מוכיח עליו בין בשטר שלאחר מיתה שהוא כתוב בחיוב ובין בשט שהוא ע"פ אבל רב הונא פשית ליה דבשטר הלכה כר' יוסי מפני שהתנאי שלאחר מיתה כתוב בחיוב וגם הזמן כתוב בחיוב אבל בגט שהזמן כתוב בחיוב והתנאי שלאחר מיתה אמר לה לא מה מספקא ליה אי הלכה כר' יוסי ביאט שיעיל זמנו של גט שהוא כתוב לתנאי דלאחר מיתה שהוא כפה ומ"ה אמר חולצת ולא מתיבתא ורב הונא דפסיק הלכה כר' יוסי מרב פשטו ליה כדאמר' התם א"ל הכי אמר רב הלכה כר' יוסי ובמר שרב הונא חילק בין גט לשטר דבשטר פסק הלכה כר' יוסי ובגט לא היה הכי נמי חילק רב אע"ג דפסק הלכה כר' יוסי בשטרות בגטין ולא גרוא לו דבריו ומ"ה אמרין לאפוקי מדר' יוסי ולא ק' ידידה אדרידה.
והתקן שיכתבו בגיטין כך כדי שיהו רגילין להרגיל את ש"מ לומר כך בשעה שנותנו לה מהיום אם מתי אבל אם השכיב מרע לא אמר בפיו מהיום התיבה שאנו כותבין בתוך הגט מיומא דין אינה מועלת כלום דהא לר' יוסי כך מועיל זמן הגט כמו מהיום לרבנן ורב הונא ס"ל כר' יוסי ואפי' קאמר דלא מתי זמן שהוא כתיבה לתנאי דלאחר מיתה שהוא כפה (והם) [וה"ה] הכי לרבנן אע"ג דכתיב מהיום לא מתי לתנאי דהוא ע"פ כדפרשי' המורה (לעיל עב. רש"י ד"ה מהיום) ד"ל חזר בו ממה שכתב מהיום ולא נתנו לה אלא שיקנה לאחר מיתה ואין גט לאחר מיתה.
וה הטעם אינו לתת לחבר שהוא יודע מה כתוב בגט אלא כהדיוטות שאין יודעים מה כתוב בו דל"ה הטעם אינו כלום שהיו אנו מלמדין אותו שאמר לה הרי זה גיטין אם מתי אבל כל כותיה ליה להקנותו

לאפוקי מדבטא מיניה רבא מרב נחמן היום אי אס אשתי ולמחר הרי אס אשתי.
מכא ופשט ליה כיון דפסקה פסקה אפי"ה תקן ללה לעבד הכי שלא להוציא לעז על הגט: **מוזקד נעצדו.**
דינו פסוק לעצדות שאין שום ערעור במכירה: **ופטיר ועטיר מן חרורי.**
ופרוש ומופלג מכל

חירות כמו הנפטר מרצו (יומא דף ג:).
ועטיר.
כמו י' עיטרה שטר חלוקה. רק הצמות לא סרו (מלכי' ב'י) מתרגס לא עטרה: **ומן ערורי מלכא ומלכתא.**
ומעורר המלך והמלכה שלא חטא להיות מוכתב למלכות ליהרג שלא היה מוכתב למלכות מקחו בטל כדאמר צ"מ בשזכר"י: **ורשום דאיניש.**
רושם סימן שעושין על העצדים כדאמר' במסכת שבת (דף נח:.) לא **איש עילויש.**
מאלס אחר חוץ מן המוכר הזה: **ומנוקה מכל מוס.**
כמו לפסים מוויין ומקחו בטל: **ומן שחין דנפיק עד טעסר.**
דלמך שחין שאלה צפניו עד שמי שנים דמאיש למיקס קמיה: **עד טעסר.**
כל פרסי שמי שנים. והאי דקא אמר'יט סמפון עצעדים ליכא היינו היכא דזינן סתמא אלכ הכא כיון דלמתי מקחו בטל חה עכשו אין לו שחין ודרך שחין ישן שהולך לו חוזר עד שמי שנים לפיכך עד צ' שנים מתנה שמי שאל יאל כו אותו שחין עד שמי שנים שיהא מקחו בטל לפי שכבר היה זו המוס הזה ולא ראהו: **גינצרא.**
כמשמעו ונגציל: **ומרסכא.**
פסולת סיג כקף שיואל ממנו במקום שמתיקין אותו בשעת חפירתו מן ההרים וקורין לו קוגיליון: **וגינצרא.**
גפרית: **ושניש ליש בגנצרא דאוואו.**
וסף אותו בנזלה שיש לאו: **במתנא' ולי ניסם הולד כשר.**
האי תנא לאו כרבי מאיר סבירא ליה דלמך עדי חתימה כרתי דלרבי מאיר הוולד ממזר (א) ולמאן דמוקי לה בגמ' כרבי מאיר איכא למימר דכתב ידו כמאה עדים דמי ולא כרבי אלעזר סבירא ליה דלמך עדי מסירה כרמי דהא פליג רבי אלעזר כפיפא אלא כיון דכתב רבי הוה וכתב ונתן קרינא ציה ואע"ג דליכא עדי מסירה כשר מדאורייתא ומיהו רבנן פסליניהו דלמא אמי לאכשורי ככתב סופר הלכך לא מישאף ואס ניסת הוולד כשר דוקא כתב ידו אצל כתב סופר ואין שם עד הוולד ממזר: **ומן.**
אקנתא דרבנן משום בת אחותו כדאמרינן בפ"ק (לעיל דף י:.) הלכך הולד כשר: **אלא עד אחד.**
פליגי זה בגמרא"י איכא למ"ד אכתב ידו קאי אפילו הכי אשמועינן דלכתחלה לא וירשא אשמועינן דאפי' אין זו עד אס ניסת הוולד כשר ואיכא למאן דלמך אכתב סופר קאי ופאי' הכי הוולד כשר דסופר הוה ליה במקום עד שני: **ר' אלעזר אומר אף על פי שאין עליו עדים.**
ואינו

כתב ידו: **אלא שנחנו לה צפני עדים כשר.**
לינשא לכתחילה: **סיקון העולם.**
שמא ימותו עדי מסירה ויצא הצעל ויערער לומר לא גירשתיה: **גב' וכו לינא.**
גיטין פסולין לכתחילה והולד כשר: **והאיכא גע ישן.**
דלמרינן לעיל (א) בגמ' אס ניסת לא תנא: **הכא תנא.**
רב ולי פליגי זה לקמן בשמעתינ': **הסם.**
אמרינן בגמ' אס תגגרשה תנשא לכתחלה צפרק הזורק (לעיל עט:.) **הניחא לרבי מאיר.**
דאמר'י כל המשנה ממטבע טעבטו חכמים בגיטין הולד ממזר: **אלא לרבנן.**
אי מתני' דהכא י"י דרבנן היא ניתני נמי הכא גט קרח: **הסם תנא.**
אפילו לרבנן: **שלום מלכות.**
דלמרינן כהזורק (סע עט:.) כתב לשם מלכות כו': **מניינא דרישא.**
שלשה גיטין פסולין: **רמינא דסופא.**
הרי אלו ג' גיטין פסולין ומשמע מיעוטא היה ותו לא: **הני דאמרו.**
ואשמעתינ' דמתני' ר"מ היא דלמך הולד ממזר: **למעוטי הא רישא.**
דלכא הולד ממזר כר' מאיר ואשמועינן דמתני' דרבייתא ממלצתא היא דלפילו כ"ג משוי ליה ר"מ ממזר: **אי נימא ארישא.**
דליכא שום עד: **אלא אמינעא.**
שפסול משום זמן מה לי כתב ידו מה לי כתב סופר הרי יש עליו עדים:

המגרש פרק תשיעי גיטין

מן ערורי ומן ערורי מלכא ומלכתא.
נראה לר"י דגרס"ג איפכא מן ערורי ומן עלולי מלכא ומלכתא דלשון עלילה שייך במתך וערעורי גבי שאר כל אדם: **ר'ושם.**
פי' בקונטרס רושם וסימן שעושין לעצדים א' ואית ספרים דגרסי ורשו דלינשי פי' שאין עליו מלוה ב:

מן ערורי מלכא.
כן הוא כמו שפי' בקונטרס כלן דמוכתב למלכות הוי מקח טעות כדאמר' בהאומנין (כ"מ פ.) ובהמוכר פירות (כ"ב צב:) אמרינן כהדיא דלומר לו הרי שלך לפניך וצפ"ק דקידושין (דף יא.) וצ"כ אע"פ (כמוצות נח.) גבי סימפון עצעדים ליכא דלמך מאי אמרת ליסטים מוויין או מוכתב למלכות הנהו קלא אית להו דריך לפרש כמו שפי' ר"ת קלא אית להו"י ולא שכיחא"י ולא כמו שפי' בקונטר' התם קלא אית להו וסבר וקביל ומאי דלמתיקן לכתוב צעטרה"ל לא הוי אלא לשופרה שלא יטעו העולם כמו חרורי דפשיטא שאס משומרר הוא שהמקח בטל"ט: **עד מצהר.**
והא דלמרינן סימפון עצעדים ליכא אי צבראי הא קא חזי ליה אי צגוראי לא איכפת ליה היינו צמוימן שהן עליו עמה אצל צאותן שיצאו עליו אחר כך ולא יהיה אז רחוי למיקס קמיה דלא הוה מקח טעות אף על גב דלי האי גוונא משכח סימפון עצעדים איכא למימר דהא לא שכיחא: **שלששה גיטין פסולין.**
לעיל (דף ג:) פירשתי ומה שפי' בקונטרס דהן משנה לא כרבי אלעזר ולא כר"מ אין נראה דליכא צגמ' דמוקי לה כר' מאיר:
נראה בוכי' דהחיא בר' מאיר.
נראה דלא גרסי' הדיא דלמתני' קאי: **מניינא דסיפא דמעוטי**
הא דתניא ב'ו. כל משניות מפיק מחד מיעוטא ממניינא דרישא והך צרייתא ממניינא דסיפא ואשמעינן דמתלצתא היא ורבינו יתחק אומר דהך צרייתא אינצטריכא מיעוטא לחד לפי שיש תקנה אפי' לר"מ אפילו כהמלה לינשא שיוכל ליטלו הימנה ולימתו לה קודם נישואין: **אמר רב בתב ידו שנינו ב'ו.**
דוקא כתב ידו ועד אצל כתב סופר ועד לא אפי' צספרא מוצק דסבירא ליה לרז חתם סופר שנינו כדפירש צקונט"י ורבינו סנחלל גריס דוקא כתב ידו ועד הוא דפסול ואס נישאת הוולד כשר אצל כתב סופר ועד מינשא לכתחילה ושמואל אמר אפילו כתב סופר ועד דוקא צדיעצד כשר והתנן כתב סופר ועד כשר ומשני התם צסופר מוצקה"ו וגירסא זו אינה צשום ספר ועוד יש לומר דלרצ כתב סופר מוצקה ועד כשר לכתחילה אצל צסופר שאינו מוצקה ועד פסול אפילו צדיעצד:
יש

לכתחילה ויצא הצעל ויערער לומר לא נישא לכתחילה ויהולד כשר: **והאיכא גע ישן.**
דלמרינן לעיל (א) בגמ' אס ניסת לא תנא: **הכא תנא.**
רב ולי פליגי זה לקמן בשמעתינ': **הסם.**
אמרינן בגמ' אס תגגרשה תנשא לכתחלה צפרק הזורק (לעיל עט:.) **הניחא לרבי מאיר.**
דאמר'י כל המשנה ממטבע טעבטו חכמים בגיטין הולד ממזר: **אלא לרבנן.**
אי מתני' דהכא י"י דרבנן היא ניתני נמי הכא גט קרח: **הסם תנא.**
אפילו לרבנן: **שלום מלכות.**
דלמרינן כהזורק (סע עט:.) כתב לשם מלכות כו': **מניינא דרישא.**
שלשה גיטין פסולין: **רמינא דסופא.**
הרי אלו ג' גיטין פסולין ומשמע מיעוטא היה ותו לא: **הני דאמרו.**
ואשמעתינ' דמתני' ר"מ היא דלמך הולד ממזר: **למעוטי הא רישא.**
דלכא הולד ממזר כר' מאיר ואשמועינן דמתני' דרבייתא ממלצתא היא דלפילו כ"ג משוי ליה ר"מ ממזר: **אי נימא ארישא.**
דליכא שום עד: **אלא אמינעא.**
שפסול משום זמן מה לי כתב ידו מה לי כתב סופר הרי יש עליו עדים:
דוקא

לעולם מועיל כלום אלא תקן שיכתוב כך כדי להרגילם בכך שאם הבעל רוצה לומר היום אי את אשתי ולמחר את אשתי שישתקוהו ליתן גט לצמיתות כמו שכותבים בגט ולעולם ותהא עדותן קיימת וה"ה הכי נמי מימאן דין ולעיל תקן לכתוב בגיטין בעבור ש"מ שיתן גט לאשתו בתנאי אם מתי שיהו מרגילים אותו לומר מהיום ולא יסמכו על זמן שכתבו בגט כר' יוסי ותהא עדותן קיימת שכותבין בגט מהיום ודומה זה למא' דאמר'י בפ' הוהב (כ"מ מז.) אמר רב בשת בריה דרב אידי כמאן כתבי' האידנא במנא דכשר למקנייא ביה במנא לאפוקי מדרב ששת דאמר קונין בפירות.
דכשר לאפוקי מדשמאלא דאמר קונין במורגא.
למקנא לאפוקי מו' לוי דאמר קונין בכליו של מקנה ביה למעוטי מטבע שכל זה שאנו כותבין בשטרות הוא כדי להרגילם שלא יעשוש בענין אחר שאם יעשוש בענין אחר מה מועלת כתיבתם הלא הן מעידים שקר אלא ודאי העיקר הוא שהם יעשו כך ועל מה שעשו הם אנו מעידים.
גם הנה בש"מ צריך לומר מהיום ואנו מעידים שקר אמר.
הכי הוא משמעות דברי רב מדקאמר איך פלוגי פטר ותרין ודוו לשון עדות שמעידים העדים כי כך היה המעשה: גופר של גט שחרור הרי את בן חורין הרי את לעצמן אתקין רב יהודה בשטר זביני דעבדי עבדא מוציק לעבדו ופסור ועטור מן חרוריו ומן עלולי מלכא ומלכתא ורשם דאנש לית עליוהי מנוקה מכל מום ומכל שחין דנפיק ביה עד שצהר וחרת ועתיק פי' מוציק לעבדו זינז פסוק לעבדות שאין שום ערעור במכירה זו ופסיר ועטיר מן חרורי פרוש ומופלג מכל חירות כמו הנפטר מרצו ועטור כמו עטרא שטר חלוקה רק הכמות לא סרו תרגומי' לא עטרא ומן ערורי מלכא ומלכתא פי' מעורער (ועלילות) המלך והמלכה שלא חטא שיהא מוכתב למלכות שאם היה מוכתב למלכות מקחו בטל כדאמרינן בהשזכר בבבא מציעא וירשם סימן שעושין על העבדים כדאמרו במס' שבת לא איתא עילוייה מאדם אחר חוץ מן המוכר הזה ומנוקה מכל מום ומכל שחין דנפיק ביה עד שצהר מכל שחין שיצא בפניו עד ב' שנים דמאיס למיקס קמיה שצהר בן פרוסי ב' שנים דהוא דאמר'י סמפון בעבדרי ליכא היינו איכא דובין שימא אצל הכא דאתני מקחו וכו' ואלה מוכי שחין קודם שיתגלו עליהם חתימתי יש חולי בגופן שמחמת

פ.ו.

בג א מיי' פ"ח מהל' גירושין הל' ט סגמ עשין ט' טוש"ע אה"ע סי' קלא
סעף א:
מוד ב מיי' שם פ"א הל' יד סגמ שם טוש"ע אה"ע סי' קל סע"י כ:
מוד ב מיי' שם הל' כה סגמ שם טוש"ע אה"ע סימן קכ סע"י א:
מוד ד מיי' שם פ"א הל' טו סגמ שם טוש"ע אה"ע סי' קלג סע"ף א:
מוד ה מיי' הל' כד פ"ג שם הל' ח סגמ שם טוש"ע שם:
ו [טוש"ע שם סי' קמח סע"ף א:]
מוד ז מיי' שם פ"א הל' יד סגמ שם טוש"ע שם סימן קל סע"ף כ:

לעזי רש"י

קוגיליון. מרפק (פסולת שנוצרת מדוקקן סף).

מוסף רש"י

שלשה גיטין פסולין. לכתחילה (לעיל ג:) לינשא זו (רשבים' ב"ב קענז). **כתב בכתב ידו.** יד הבעל (לעיל ג:.) ואין עליו עדים. **אלא שנמסר לה כפני עדים,** דעדי מקורה כמתי לה צדיעצד (רשבים' ב"ב קענז). ואין בו זמן. **כחאה זמן נכתב (לעיל ג:.) ואין בו אלא עד אחד.** ומכא ידן סופר (שם). וגובה מנכסיהם. משורבדים. כלמתי ואס שטר מלוה הוא אותו הסטר הכתוב ככתב ידו ואין בו עדים אלא שספרו כפני עדים גונה מנכסיהם משורבדים (כ"ב שם). קרח. ראה רש"י לעיל פא ג. המביא גט ממדינת הים. לנשא, ששאלו ענהה שלח להוליוה לגיט. האריכוה למר כפני נכתב ומתמם, והתם מפרש לפי שאין בקאולן לשמה ואין עדים מניין לקיימו (כ"ב שם). ויציא. מי שנשאה על יד גט זה (שם ולעיל ה:).

פסקי רי"ד (המשך)

לה לאחר מיתה ומה יודע הוא שבטנ כתוב בו מהיום בודאי עיקר הגט אין צריך הבעל לדעת אותו כראוי והבעל יאמר לה הרי זה גיטך והיא מגורשת שספר כריתות נתן לה ואינו צריך שיבין הוא דברי הספר שאם חצ"ל לה דברי הספר כפה היו וקוקין לחבינו אלא כיון שאין האשה מוגרשתת אלא כספר ולא דברים אע"פ שאינו יודע מה כתוב בו היא מגורשת ואימור לה הרי זה גיטך אבל התנאי שחלוי באמירת הבעל מה יועיל לכתוב בגט והבעל לא יבין בו הלכך הטעם שנתן המורה שמה חזר בו אין ראוי לתורא אלא לחבר לא להדיוטות ולפיכך ידן שיכתבו בו מימאן דין וליעיל תקן לכתוב בן ישיעידו הנגדיל כי כך אמר הבעל כשהיה ש"מ כדי שיהיו ודיוין ללמד ש"מ לומר כך שאם לא יאמר כך נמצא שמעידין עדות שקר וגידי עליו ריעו ולעלם לאפוקי מדבטא מיניה רבא מרב נחמן אילו אמר הבעל היום אי את אשתי ולמחר את אשתי (א) ואנו כותבין גט

ולעלם מועיל כלום אלא תקן שיכתוב כך כדי להרגילם בכך שאם הבעל רוצה לומר היום אי את אשתי ולמחר את אשתי שישתקוהו ליתן גט לצמיתות כמו שכותבים בגט ולעולם ותהא עדותן קיימת וה"ה הכי נמי מימאן דין ולעיל תקן לכתוב בגיטין בעבור ש"מ שיתן גט לאשתו בתנאי אם מתי שיהו מרגילים אותו לומר מהיום ולא יסמכו על זמן שכתבו בגט כר' יוסי ותהא עדותן קיימת שכותבין בגט מהיום ודומה זה למא' דאמר'י בפ' הוהב (כ"מ מז.) אמר רב בשת בריה דרב אידי כמאן כתבי' האידנא במנא דכשר למקנייא ביה במנא לאפוקי מדרב ששת דאמר קונין בפירות.
דכשר לאפוקי מדשמאלא דאמר קונין במורגא.
למקנא לאפוקי מו' לוי דאמר קונין בכליו של מקנה ביה למעוטי מטבע שכל זה שאנו כותבין בשטרות הוא כדי להרגילם שלא יעשוש בענין אחר שאם יעשוש בענין אחר מה מועלת כתיבתם הלא הן מעידים שקר אלא ודאי העיקר הוא שהם יעשו כך ועל מה שעשו הם אנו מעידים.
גם הנה בש"מ צריך לומר מהיום ואנו מעידים שקר אמר.
הכי הוא משמעות דברי רב מדקאמר איך פלוגי פטר ותרין ודוו לשון עדות שמעידים העדים כי כך היה המעשה: גופר של גט שחרור הרי את בן חורין הרי את לעצמן אתקין רב יהודה בשטר זביני דעבדי עבדא מוציק לעבדו ופסור ועטור מן חרוריו ומן עלולי מלכא ומלכתא ורשם דאנש לית עליוהי מנוקה מכל מום ומכל שחין דנפיק ביה עד שצהר וחרת ועתיק פי' מוציק לעבדו זינז פסוק לעבדות שאין שום ערעור במכירה זו ופסיר ועטיר מן חרורי פרוש ומופלג מכל חירות כמו הנפטר מרצו ועטור כמו עטרא שטר חלוקה רק הכמות לא סרו תרגומי' לא עטרא ומן ערורי מלכא ומלכתא פי' מעורער (ועלילות) המלך והמלכה שלא חטא שיהא מוכתב למלכות שאם היה מוכתב למלכות מקחו בטל כדאמרינן בהשזכר בבבא מציעא וירשם סימן שעושין על העבדים כדאמרו במס' שבת לא איתא עילוייה מאדם אחר חוץ מן המוכר הזה ומנוקה מכל מום ומכל שחין דנפיק ביה עד שצהר מכל שחין שיצא בפניו עד ב' שנים דמאיס למיקס קמיה שצהר בן פרוסי ב' שנים דהוא דאמר'י סמפון בעבדרי ליכא היינו איכא דובין שימא אצל הכא דאתני מקחו וכו' ואלה מוכי שחין קודם שיתגלו עליהם חתימתי יש חולי בגופן שמחמת

^[1] נראה דל"ה אי הוי ניסת או לא וכן אנו כותבין בגט ולעלם ואס דאפי מועיל כלום כו'